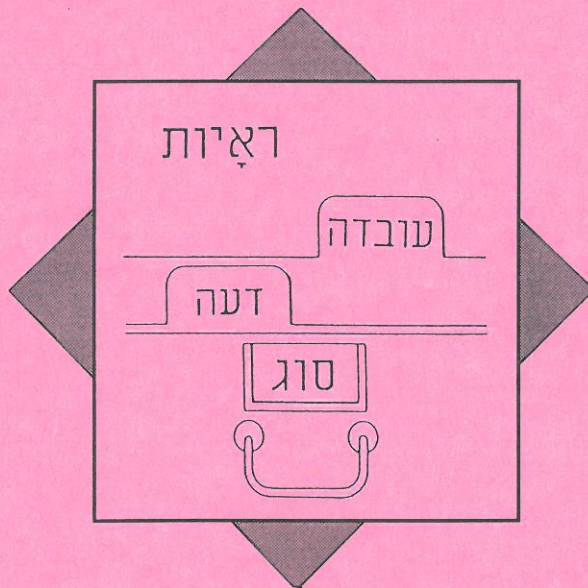


אדאארד דה-גאן/ו - קורט חשיבה 3: אינטראקציה
כרטיסי עבודה לתלמיד

2. ראיית: סוג



כיצד אתם מוכיחים את טיעוניכם?
כיצד הצד השני מוכיח את טיעונו?

שני הצדדים מוכיחים את טיעוניהם באמצעות ראיות, שיכולות להמנות על כמה סוגים. קיימים שני סוגים של ראיות: דעות ועובדות.

דעה: ראיות אלה כוללות דעות רגילות, תחושות, דעות קדומות, אמונות והשערות.

עובדה: ראיות מסוג זה כוללות עובדות רגילות, ניסיון אישי, ניסיון קולקטיבי ודוגמאות ממשיות. דעות עשויות להיות תקפות לא פחות מאשר עובדות. לעתים עובדות מוצאות בכלל מהקשרן, ואינן יכולות להוכיח את הטעון הוכחה. מה שחשוב בשיעור זה הוא לדעת להבחין בין עובדות לדעות.

דוגמה:

האם החנויות צריכות להיות פתוחות בשבת?

דעה:

- לערוך קניות זאת הנאה, ויש אנשים שאולי מעוניינים לבלות את השבת בקניות.
- אנשים לא ילכו לבית-הכנסת.
- אנשים רבים יותר יעדיפו לערוך קניות בשלווה ובנחת בשבת, במקום בלחץ של אמצע השבוע.
- החנויות ירוויחו יותר כסף.

עובדה:

- אנשים רבים עובדים ואין להם די זמן במהלך השבוע לערוך קניות.
- הזבנים לא יוכלו לבלות את השבת עם משפחותיהם.
- רבים מתנגדים לרעיון זה מסיבות דתיות.
- חנויות רבות נשארות פתוחות עד שעה מאוחרת בערב.
- אנשים מצליחים היום לערוך את קניותיהם גם מבלי שהחנויות פתוחות בשבת.

תרגול

1. מציעים לסלול כביש ראשי חדש שעלול לפגוע במספר עיירות ובשדות חקלאיים. הנקודות הבאות מוצגות כטענות בעד ונגד סלילת הכביש. האם תוכלו לסווג את הטענות לעובדות ולדעות?

- א. אינני חושב שנכון לסלול כבישים שהורסים את הנוף הטבעי הסובב אותנו.
- ב. עלות הכביש תהיה יותר מ-4 מיליון דולר לכל קילומטר.
- ג. הכביש יעודד את פתיחתן של תעשיות חדשות וכך יספק עבודה לאנשים המתגוררים באזור.
- ד. אם הכביש לא ייסלל עתה, תוך שנים ספורות תהיה מערכת הכבישים הקיימת פקוקה והנסיעה בה תהיה קשה מאוד.
- ה. אני חושבת שהמגמה הזו להגברת מהירות הנסיעה היא תמיד הרסנית.
- ו. כולם יודעים שכבישים ראשיים עוזרים לאנשים בשני קצותיו של הכביש אך לא לאנשים המתגוררים לאורכו.
- ז. שאלתי עשרה אנשים מה דעתם על הכביש הראשי ורק איש אחד היה בעד.
- ח. 42 בתים ו-80 דונם של שדות חקלאיים ייהרסו כתוצאה מסלילת הכביש.
- ט. לדעתי יש לשמר עיירות יפיפיות וייחודיות אלו.
- י. למתכננים משלמים כדי לתכנן, לכן הם מנסים לסלול כמה שיותר כבישים, גם אם הם מיותרים.

2. * בארצות רבות גברים צעירים משרתים שירות חובה לאחר סיום הלימודים בתיכון. האם לדעתך זהו רעיון טוב?

צד א': טענות בעד שירות צבאי מנקודת המבט של הנפשות הפועלות ושל המדינה.

צד ב': טענות נגד שירות צבאי לכול.

3. * מכוניות גדולות צורכות יותר דלק וגם תופסות יותר שטח כביש. האם יש להטיל מס מיוחד על מכוניות שהן מעבר לגודל מסוים?

צד א': טענות בעד הטלת מס מסוג זה.

צד ב': טענות נגד הטלת מס מסוג זה.

4. יש ארגונים המאפשרים לעובדיהם לבחור את שעות העבודה שלהם, בתנאי שיקדישו אותו מספר שעות ויבצעו אותה העבודה.

צד א': טענות בעד שעות עבודה גמישות.

צד ב': טענות נגד שעות עבודה גמישות.